

Список використаних джерел:

1. Казбекова А.Б. Про особливості предмета вдосконалення адміністративного законодавства з метою запобігання корупції у сфері закупівель // Вчені праці Алматинської Академії МВС Республіки Казахстан. - 2022. - №3 (72). - С. 248-257.
2. Bof, F. and Previtali, P. Національні моделі громадського (e)-procurement in Europe // Journal of e-Government Studies and Best Practices. – Vol. 2010 [Електронний ресурс] // URL: <https://www.ibimapublishing.com/journals/JEGSBP/jegsbp.html> DOI: 10.5171/2010.315295 (Дата звернення: 6 грудня 2022 року).
3. А.Б. Казбекова, В.В. Хан Кримінологічний аналіз розкрадань, зокрема за допомогою закупівель // Вчені праці Алматинської Академії МВС Республіки Казахстан. - 2022. - №3 (72). - С. 90-103.
4. Виступ Глави держави Касим-Жомарта Токаєва на нараді з питань протидії корупції від 1 лютого 2022 року [Електронний ресурс] // URL: <https://www.akorda.kz/ru/vystuplenie-glavy-gosudarstva-na-soveshchanii-ro-voprosam-protivodeystviya-korrupcii-11339> (Дата звернення: 28 листопада 2022 року).
5. Справедлива держава. Єдина нація. Благополучне товариство: Послання Глави держави народу Казахстану від 1 вересня 2022 року [Електронний ресурс] // URL: https://www.akorda.kz/ru/addresses/addresses_of_president/poslanie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-narodu-kazahstana (Дата звернення: 28 листопада 2022 року).
6. Бюджетний кодекс Республіки Казахстан від 4 грудня 2008 року № 95-IV [Електронний ресурс] // URL: https://adilet.zan.kz/ukr/docs/K080000095_ (Дата звернення: 28 листопада 2022 року).
7. Кодекс Республіки Казахстан від 5 липня 2014 року № 235-V ЗПК Про адміністративні правопорушення. URL: <https://adilet.zan.kz/ukr/docs/K1400000235> (Дата звернення: 28 листопада 2022 року).
8. Закон Республіки Казахстан від 4 грудня 2015 року №434 – V ЗПК Про державні закупівлі. URL: <https://adilet.zan.kz/ukr/docs/Z1500000434> (Дата звернення: 28 листопада 2022 року)

Калюга О. Д.

аспірант кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ОСНОВНІ ФОРМИ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ
ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДЕРЖАВНИМ
ФІНАНСУВАННЯМ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

В умовах інтегрування України до країн Європейського співтовариства та НАТО відбувається продовження реформування її соціально-економічної та політичної сфер. Втім, під час збройної агресії з

боку РФ значно збільшилася кількість бойових дій. Втім, військовослужбовці ЗСУ дедалі продовжують докуповувати захоплені росією території. За такої ситуації спостерігається зростання злочинності.

Цілком можна погодитися з С. В. Обшаловим, що кількісні й якісні зміни у структурі злочинності характеризуються удосконаленням існуючих, застосуванням новітніх способів учинення кримінальних правопорушень, форм та способів протидії досудовому розслідуванню. Дедалі спостерігається входження до злочинних угруповань як колишніх, так і діючих працівників правоохоронних органів, представників органів влади й управління. На сьогодні технологія злочинної діяльності значно ускладнилася, що зумовлено використанням новітніх технічних засобів, складними й витонченими способами підготовки й приховування кримінальних правопорушень, які традиційними методами виявляти досить складно. Дії злочинців набувають усе більш зухвалого й жорстокого характеру [1].

Незважаючи на поширення кримінальних правопорушень загальнокримінальної спрямованості, спостерігається збільшення злочинів, пов'язаних із незаконним використанням бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я.

Переважно такі протиправні діяння вчинюються високоосвіченими особами (посадовими, службовими). Зважаючи на це, їх розслідування має певну специфіку, внаслідок чого виникає необхідність використання додаткових знань, насамперед в галузі економіки, медицини, будівництва тощо.

Під час виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я, важливе значення має використання спеціальних знань у формі призначення та проведення судово-економічних експертиз. Враховуючи, що більшість злочинів здійснюються шляхом перерахування бюджетних коштів, їх переведення в готівку та привласнення, то переважна більшість таких операцій відображається в певних документах, дослідження змісту яких необхідно для набуття статусу доказів.

Предметом судово-економічної експертизи є фактичні дані, які містяться в об'єктах дослідження, та інформація про господарські операції (стан і результати економічної діяльності суб'єктів економічних відносин), що мають істотне значення для органу, який призначив експертизу, та встановлюються й одержуються в результаті дослідження документів із застосуванням спеціальних знань у галузі економіки. В межах економічної експертизи проводяться наступні види експертизи: експертиза документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності, експертиза документів про економічну діяльність підприємств і організацій; експертиза документів фінансово-кредитних операцій. [2, с. 555; 3, с. 136-137].

Під час викриття злочинів, пов'язаних з незаконним використанням бюджетних коштів у сфері охорони здоров'я, загальним для всіх різновидів економічних експертиз є встановлення розміру збитків і ким вони були

спричинені. При цьому об'єктами дослідження виступають: договір між постачальником та закладом охорони здоров'я, накладна, специфікація, рахунок, акт приймання-передачі товару або виконаних послуг, податкова звітність, проектно-кошторисна документація (проект, кошторис, висновок), план закупівель, рахунок коштів підприємства-постачальника, документи щодо походження товарів (дезінфікуючі засоби, лікарські засоби, медичного устаткування, вироби медичного призначення). На сьогодні бухгалтерія ведеться в електронному вигляді, тож документи, які зберігаються в комп'ютерах варто роздрукувати та обов'язково завірити підписами та відбитками печаток установи, пронумерувати, дотримуючись хронології, та правильно запакувати, не порушуючи їх цілісності. При неможливості надати матеріали на експертне дослідження у повному обсязі, проведення експертизи буде призупинено клопотанням судового експерта із зазначенням про необхідність таких. Проте такий запит може слугувати обґрунтуванням для суду про необхідність проведення обшуку чи тимчасового доступу до речей та документів. При розслідуванні факту нецільового використання бюджетних коштів бажано надати акт ревізії з зазначенням які саме положення суперечать матеріалам кримінального провадження та стосовно яких виникають питання. Але деякі вчені наголошують на тому, що необхідність у призначенні судово-економічної експертизи обумовлена неякісно проведеною ревізією, або, якщо виникають сумніви щодо повноти та якості її проведення, або заявлене обґрунтоване клопотання сторони захисту [3, с. 138-139].

При розслідуванні злочинів, пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я, доцільно призначати комплексні експертизи, до складу яких можуть входити: економічна, будівельна, товарознавча. При цьому важливо правильно встановити послідовність дослідження одних і тих саме об'єктів, бажано за попередньою порадою фахівців.

Отже, для всебічного, ефективного та неупередженого досудового розслідування правоохоронні органи повинні використовувати всі існуючі законні засоби, способи та методи. Галузь охорони здоров'я дуже різноманітна і має специфічний характер, тому і необхідне використання спеціальних знань у різних галузях.

Список використаних джерел:

1. Обшалов С.В. Концептуальні засади оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства в Україні : Автореф. дис. на здобуття наук. ступ. доктора юрид. наук 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність / Обшалов Сергій Володимирович. Одеса – Одеський державний університет внутрішніх справ, 2021. 40 с.

2. Фрідман І.Я. Методичні питання проведення судово-почеркознавчих досліджень. *Криміналістика і судова експертиза: межвідомчий науково-методич. збірник*. Вип. 45. К., 1992. С. 43-47.

3. Бідняк В.А. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів,

пов'язаних із державним фінансуванням галузі охорони здоров'я : дисер. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук за спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність / ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом». К., 2020. 265 с.

Каркоцький І.О.,
директор Запорізького
науково-дослідного
експертно-криміналістичного
центру МВС

ЩОДО ЗАГАЛЬНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРИНЦИПУ ОБ'ЄКТИВНОСТІ ТА ПОВНОТИ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУДОВО-ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

При здійсненні всіх видів судочинства, передбачених Конституцією України, виникає необхідність в розгляді тих чи інших питань, що потребують спеціальних знань в різних галузях науки, техніки, мистецтва, ремесла а, отже, призначення експертизи.

Під правовою основою судово-експертної діяльності слід розуміти сукупність законодавчих та інших нормативних актів, що регламентують відносини, що виникають у сфері цієї діяльності.

До правової основи судово-експертної діяльності насамперед слід віднести Конституцію України, Закон України «Про судову експертизу», галузеве процесуальне законодавство, а також інші закони і прийняті відповідно до них інші нормативні акти органів виконавчої влади.

Конституція України як Основний Закон держави визначає державний устрій країни, структуру судової влади, закладає найважливіші принципи відносин між державними органами і громадянами в сфері здійснення правосуддя, на службі якого знаходиться судово-експертна діяльність.

Конституція України проголосила право кожної людини на повагу до її гідності (ст. 28 Конституції України) [1], тобто, визнання і захист державою громадянина, в тому числі і залученого до сфери кримінального судочинства.

Відповідно до зазначеного принципу, проведення судової експертизи щодо живих осіб може бути здійснено лише стосовно конкретних учасників кримінального процесу - підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, свідка, процесуальний статус яких передбачає перелік конкретних прав, безпосередньо пов'язаних з їх участю в даній слідчій (розшуковій) дії.

Наприклад, сторона захисту (підозруваний, обвинувачений, їхні захисники й законні представники), а також потерпілий можуть звернутися до слідчого чи прокурора з клопотанням щодо проведення конкретної